

1. Bölüm

Günün ilk ışıklarıyla uyandı. Alacakaranlığın içinde birkaç adım attı. Kumların ıslak dokunuşunu hissetti pençelerinin ucunda. Usul bir dalga, sessizce kıyıya sokulup kumların üstüne dağıldı. Küçük bir yengeç, çarpık bacaklarıyla yalpalayarak tam önünden geçti. Üstüne atılıp yemeyi düşündü bir an, ama hemen vazgeçti. Kumların arasında kaybolana kadar arkasından bakmakla yetindi. Sonra bakışlarını uzaklara, ufka çevirdi. Güneş suların ardında yükseliyordu, kocaman kırmızı bir top gibi... Deniz, koyu karanlığından sıyrılarak gün doğumunun rengârenk ışıklarına kucak açmıştı. Doğa katıksız bir sessizlik içindeydi.

Deniz gizemli bir devinim içinde uyanıyordu. Martı Hür kanat çırpıp havalandı. Güneşe döndü yüzünü, gökyüzünün mavisine karıştı. Çok geçmeden güneş yükselmiş, denizin yüzündeki renkler uçup gitmiş, yerini duru bir mavilik almıştı. Adanın üstündeki sis

yavaş yavaş yükseliyor, horozlar yeni bir günün başladığı müjdesini veriyordu.

Hayat güzeldi. Güneşin kırmızısı, denizin mavisi, martıların çığlıkları, sahilde gülüşen çocukların sesleri ile güzeldi hayat. Gecenin karanlığı, ayın şavkı, kıyıda patlayan dalgaların şarkısı güzeldi. Maviliklerin içinde özgürce kanat çırpıp, kuşbakışı seyretmek dünyayı...

Süzüle süzüle indi denizin üstüne. Kayarcasına daldı suya, başını batırıp çıkardı. Balıklar korkup kaçıştılar. Martı Hür yeniden havalandı, geniş bir kavis çizerek döndü ve martı koyuna doğru neşeli bir uçuşa geçti.

Onlarca martı dalgakıranın üstüne dizilmiş, tura çıkmak üzere son hazırlıklarını yapan bir tekneyi göz hapsine almışlardı. Martı Hür usulca indi, sırayı bozmadan yanlarına sokulup durdu.

Teknenin halatları iskele babasından çekildi, motorun homurtusu duyuldu ve ardında beyaz köpükler bırakarak uzaklaşmaya başladı. Martılar bir süre daha beklediler.

Sessiz bir iletişim içinde oldukları belliydi. Diğerlerinden daha iri görünen bir martı öne çıktı, pençelerinin ucunda yükseldi, gagasını öne doğru uzattı, kanatları ipek bir yelpaze gibi açıldı ve havalandı. Sonra bir diğeri... Birbiri peşi sıra havalandılar. Çok geçmeden tekneye ulaşmışlardı. Çıglık çıglığa çevresinde uçuyor, alçalıp yükseliyor, havada taklalar atıyor, teknedeki atılan ekmeğin parçalarını kapmak için birbirleriyle yarışıyorlardı. Tekne turlarının en neşeli anlarıydı bunlar. Peşlerini

bırakmayan bu çılgın kuşlar, teknedeki herkesin hoşuna gitmişti.

Bir süre sonra yorgun düşüp teknenin peşini bıraktılar. Bir kısmı adaya döndü, bir kısmı uzak diyarlara doğru yola çıktı. Martı Hür uzaklara uçanların arasındaydı.

Gün batarken mola verdiler. Küçük bir kıyı kasabasının sokak aralarına dalıp çatılara kondular, kasabanın çarşısını seyrettiler. Tiz sesleriyle bağrış çağrış bir neşe saçtılar küçük kasabanın sokaklarına.

Akşam oluyordu. Güneş doğduğu andaki gibi kırmızı bir top olup suların arasına karıştı. Giderken büyümlü renklerini, kırmızı ışıklarını da alıp gitti. Sular önce gümüş grisine, ardından durgun bir laciverde büründü. Sıcak bir yaz gecesiydi. Gökyüzünde milyonlarca yıldız yanıp sönüyordu.

Martı Hür kırmızı kiremitli çatının kuytu bir köşesine sokulmuş, erkenden uyumuştı. Uyandığında vakit gece yarısını bulmuştu ve dolunay güneşe öykünürcesine doğmuştu geceye. Gümüşten oklarını denize kadar uzatmıştı. Sular pırlanta gibi ışıldayan yakamozlarla süslenmişti. Beyaz bir yelkenli, ay ışığı altında yavaşça yol alıyordu. Ilık bir meltem denizden karaya doğru esiyor, havayı hoş bir yosun kokusuyla dolduruyordu.

Martı Hür doğanın büyüüne kapılmıştı. Dolunaydan denize uzanan gümüş yol içinde uçmak, yosun kokusuna karışmak, ışık olmak istiyordu. Yakamozlarla dans etmek, ayın güzel yüzüne kanatlarıyla dokunmak...

Geceye, dolunaya ve yakamozlara karıştı. Dakikalarca uçtu... Dolunayın şavkında ipek kanatları çırpındı, kanatlarında pırlantalar ışıldadı. Suya indi, denizin yüzünü okşadı kanat uçlarıyla. Suya dokundukça yakamozlar bir yandı, bir söndü. Yorgunluktan kanatları kalkmaz olana kadar uçtu. Geri döndüğünde, uyumakta olan arkadaşlarının yanına sokuldu, uyudu.

Gün doğarken yola çıktılar. Martı Hür öyle yorgun ve dalgındı ki yön değiştirmiş olduğunu epey yol aldıktan sonra fark etti. Çevresine bakındı, arkadaşları görünmüyordu. Sürüden ayrılmıştı.

Bilmediği ülkelere, tanımadığı kumsallara doğru uçmanın heyecanı ve neşesi içinde bir yükseliyor, bir suya dalıp çıkıyordu. Akdeniz, uçsuz bucaksız bir mavilikle kucaklıyordu onu. Beyaz köpüklü dalgalar peşi sıra koşuşturuyor, üstünden atlayıp eğleniyordu onunla.

Çok geçmeden kara göründü. Martı Hür'ün hiç görmediği kadar gürültülü, karanlık yüzlüydü. Yerden toz bulutları yükseliyor, patlama sesleri yeri göğü inletiyor, kırmızı yalınlar yükseliyordu yer yer... Alışık olmadığı bir görüntüydü bu. İçinden bir ses, geri dön, diyordu.

Yavaşlamıştı, dengesi bozulur gibi oldu. Tek kanadı üstüne ağırlığını verip dönerek alçaldı. Bir an yorgunluktan gözleri kararıyor sandı. Akdeniz'in boncuk mavisini, yoğun bir siyaha bürünmüştü ansızın. Gördüklerine inanamıyordu. Denizler yeşil, mavi, gri bazen kızıl renklere bürünebilirdi, ama siyah asla bir denize yakışmıyordu. Ağır metalik bir kokunun genzini yaktığını hissetti.

Suya iyice yaklaşıp bakmak istedi. Ne denize, ne göle, ne kuma benziyordu bu gördüğü. Kanadı hafifçe dokundu suya. Gizemli bir gücün kanadından tutup aşağı doğru çektiğini hissetti. Kurtulmak için çırpındıkça yoğun, yapışkan sıvı biraz daha bulaşıyordu beyaz ipek tüyelerine. Metalik koku genzine doluyor, nefesini kesiyordu. Tüm bedeni o tuhaf sıvıya bulanmıştı. Ağırlığı artmıştı, kanatları kalkmıyordu. Ölesiye bir yaşam kavgasına girişti. O yoğun siyah sıvının kendisini esir almasına, yiyip yutmasına izin vermeyecekti. Var gücüyle karaya ulaşmak için uğraşıyordu. Sonunda yere basmayı başardı. Bedenindeki ağırlığı taşımakta zorlanmasına rağmen doğruldu, bacakları titriyordu.

Tepeden tırnağa siyaha bulanmış, kafasındaki tüyler diken diken olmuştu. Şaşkın bakışlarla çevresine bakıyor, nerede olduğunu anlamaya çalışıyordu. Terk edilmiş bir gezegene gelmiş olmalıydı. Ne bu kumsal, ne bu deniz, ne bu gökyüzü onun barış ve sevgi dolu mavi dünyasına benziyordu. Ne yazık ki Martı Hür, bir başka gezegende değildi. Bedeninin güzel beyazına savaşın karası bulaşmıştı. Bombalanan bir rafineriden Akdeniz'in mavisine karışan petrol atıklarıydı onu karaya bulayan. Üstünde milyarlarca canlının yaşamasına izin veren tek gezegene, Dünya'ya, hiç yakışmasa da gördükleri gerçektir.

O küçücük bir kuştur yalnızca, insanların ne için savaşıklarını, neden birbirlerini öldürdüklerini ona kim, nasıl anlatabilirdi ki... Yalnızca içindeki ses, bulunduğu

yer her neresi ise orada kötü şeyler yaşandığını söylüyordu.

Hür, kanatlarının açılmadığını, tüyelerine bulaşan bu sıvıdan arınmadıkça uçamayacağını anlamıştı. Zorlanarak karaya doğru ilerledi. Korkmuştu, kalbi güm güm atıyordu. Etrafına bakındı, tek bir martı bile yoktu. Oysa gittiği her kumsalda martılar olurdu. Yalnızca martılar değil, tüm canlılar terk etmiş olmalıydı buraları. Kendisinden başka kimse yoktu. Hâlâ şaşkıındı. Neler olduğunu bir türlü algılayamıyordu. Korkuyla olduğu yerde büzülüp kaldı.

Çok geçmeden küçük bir çocuk belirdi kumsalda. Üzerinde kısa bir pantolon, eski bir gömlek vardı. Kıvrıkcık siyah saçları bukleler halinde omuzlarına kadar iniyordu. Çıplak ayakları kir içindeydi. Sekiz dokuz yaşlarında olmalıydı. Görünüşündeki dağınıklığa inat, kocaman kara gözleri pırıl pırıldı. Ara sıra yere eğiliyor, kumlarda bulduğu deniz kabuklarına bakıyor, bazılarını cebine koyuyor, bazılarını uzaklara atıyordu.

Ansızın karşısına çıkıveren martıyı görünce korkudan geri sıçradı. Diken diken tüyleriyle tuhaf bir yaratığa dönüşmüştü Martı Hür. Çocuk dikkatle bakınca onun bir kuş olduğunu anladı, yaklaştı yeniden, eğilip yakından baktı. Çekine çekine elini uzattı, son anda dokunmaktan vazgeçti. İkisinin de kalbi heyecandan duracaktı neredeyse.

Çocuk birden koşarak uzaklaştı. Az sonra geri döndü. Elinde kirli, yırtık poşetler vardı. Poşet parçalarıyla Hür'ü kavradı, avuçlarına aldı.

“Başın belada kuş,” dedi. “Yazık sana, niye geldin buralara?”

Bir eliyle yerden kum almaya çalıştı, beceremedi. Hür'ü tekrar yere koydu. İncitmemeye çalışarak kanatlarını kumla ovmaya başladı. Martı Hür acıyla kıvrandı. İniltiye benzer bir ses çıkardı. Çocuk korkup geri çekildi, bekledi. Birkaç dakika sonra, “Başka çaremiz yok kuş,” dedi. “Seni temizlemezsem elimde ölüp gidersin. Sık dişini ve dayan.”

Hür onun söylediklerini anlıyordu. Kuşların dil bilmesine gerek yoktu. Onlar her dili anlardı. Vurgularından, tonundan, sesin içindeki sevgiden anlardı neler söylendiğini. Çocuğun, kendisini kurtarmaya çalıştığını biliyordu. Dayandı, kanatlarındaki ağırlık biraz olsun hafifledi. Ama hâlâ canı yanıyordu ve kanatları uçmasına yetecek kadar açılmıyordu. Çocuk ayağa kalktı, “Seni burada bırakmam, gel bakalım gidiyoruz,” dedi.

Canını acıtmamaya çalışarak ellerinin arasına aldı. Yüzüne doğru kaldırıp sevgiyle baktı gözlerine. Hür bu bakışlardaki sıcaklığı ta yüreğinde hissetti.

Önce kumsaldan geçtiler, sonra dar taş sokaklardan. Kısa bir süre önce çocukların top koşturduğu, kadınların evlerinin önündeki basamaklara oturup dedikodu yaptıkları bu sokaklarda şimdi tek bir insan izi yoktu. Yapıların pek çoğu enkaz halindeydi. Ayakta kalan evler

kırık camları, dökülmüş sıvalarıyla korku filmlerini anımsatıyordu. Terk edilmiş bir köydü burası... Savaştan önce Abbas'ın sokak aralarında oynadığı köy. Bir zamanlar şu köşede babasının bakkal dükkânı vardı, yanında ise amcasının kahvesi. Kahvenin karşısındaki büyük taş evde oturlardı hep birlikte.

Büyük bir avluya açılırdı tüm odalar. En sıcak mevsimlerde bile serin ve gölgeli olurdu avlu. Dört yana sıralanmış sedirlerin üstüne rengârenk kilimler serilirdi. İçi saman dolu kalın, sert minderler vardı arkalarında. Uzun tahta bir masa tam orta yerde dururdu. Yemeklerini o masada topluca yer ve çevresinde geç saatlere kadar oturlardı. Şimdi kendi evleri de diğerleri gibi korku filmlerini anımsatacak kadar kötü görünüyordu. Bu yoldan her geçtiğinde durup uzun uzun bakardı. Bir kez daha o avluya girmek, nem kokan havasını so-lumak isterdi. Duvarlarına dokunmak, teselli etmek... 'Seni bırakıp gitmek istemezdik, ama burada artık yaşayamayız' demek ister, ama cesaret edemezdi. Kimse bilmezdi o sokaklarda dolaştığını.

Annesi, babası köyden geçtiğini bilseler çok kızarlardı. Bu yüzden korkarak, hızlı hızlı yürüyordu Abbas. Elinde tuttuğu martıya bakıyordu ara sıra. Bir süre sonra koşmaya başladı. Beyninin derinliklerinde sakladığı anılar canlanıyor, korkutuyordu onu. Kulağında köyle-rini yerle bir eden bombaların korkunç sesleri çınlıyor, her yandan acı ve korku dolu çığlıklar yükseliyordu.